

ศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกก จังหวัดคยองซังบุกโด ประเทศเกาหลีใต้

To Study Way of Life of People In Social Class of Seong Gok Rural Community, Gyeongsangbuk-Do Province, South Korea

บุญมา พิพิธธนา*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านเศรษฐกิจ 2) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านเศรษฐกิจ คือชนชั้นยังบันมีการถือครองที่ดินมากกว่าชนชั้นซังมิน การทำเกษตรกรรมและองค์การความร่วมมือด้านการเกษตรสะท้อนในหมู่บ้านยังบันว่า ร่วมมือกันจากความสัมพันธ์เป็นเครือญาติ ครอบครัวชนชั้นยังบันรักษาโครงสร้างสังคมที่เป็นลำดับชั้นทางชนบทธรรมเนียมประเพณีเอาไว้ การจัดการบ้านเรือนทรัพย์สินในบ้านทั้งหมดเป็นของหัวหน้าครอบครัว ส่วนสโมสรรเครดิตเงินเชื่อรวมตัวเป็นกลุ่มแยกระหว่างชนชั้นยังบัน กับชนชั้นซังมิน 2) วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านสังคมและวัฒนธรรมได้แก่ ความเชื่อของชนชั้นยังบันและชนชั้นซังมินไม่มีความแตกต่างกัน ผู้หญิงมีความเชื่อเรื่องคนทรงเจ้า ส่วนผู้ชายปฏิบัติเพียงพิธีกราบไหว้บรรพบุรุษ และไม่ค่อยมีภารกิจอื่นๆ

เกี่ยวกับศาสนา ค่านิยมเรื่องการศึกษาและค่านิยมในการเคารพผู้อาวุโสสะท้อนให้เห็นว่าชนชั้นยังบันให้ความสำคัญมากกว่าชนชั้นซังมิน ส่วนค่านิยมในเรื่องความกตัญญูทวดที่มีความจงรักภักดีต่อพ่อแม่อย่างสูง ประเพณีการเกิด จนถึงประเพณีการตายรวมทั้งกิจประเพณีต่างๆ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชุมชนเกิดความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือในการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ประเพณีต่างๆ ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตชนชั้นยังบัน กับชนชั้นซังมินที่มีความแตกต่างกัน ความผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้สะท้อนถึงภาษาและวรรณกรรมที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน และมิตรภาพ การแต่งกาย อาหาร ยาและการรักษาโรค ตลอดจนการเล่นต่างๆ ที่มีมาตั้งแต่อดีต มีความเชื่อที่ยึดถือกันต่อมา ทำให้มีชีวิตที่เรียบง่าย ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตชนชั้นยังบันกับชนชั้นซังมินที่มีความไม่เหมือนกันในประเด็นดังกล่าว

คำสำคัญ: วิถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกก
ชนชั้นสังคม

Abstract

This research has following objectives: 1) To study way of life of people in Social Class of Seong Gok Rural Community concerning economy 2) To study way of life of people in Social Class of Seong Gok Rural Community concerning social and culture by using qualitative research and as result of the research, it was found that 1) way of life of people in Social Class of Seong Gok Rural Community concerning economy is that people of Yang Ban class holds ownership of land more than people of Sang Min class. Operating of agricultural activity and agricultural cooperation organization has reflected in community of people in Yang Ban class that they have cooperation as relatives. Family of people in Yang Ban class maintains structure of social, which has class concerning custom and tradition. Managing of household and all properties in the house belongs to the head of family. The Credit Club has gathered in group separating between in Yang Ban class and people in Sang Min class. 2) Way of life of people in Social Class of Seong Gok Rural Community concerning social and culture, which is believe of Yang Ban Class and Sang Min class is not different. Women have believe matter of occupation of spirit (god) while men perform ancestor worshipping formality only and do not have other activity relating to religion. Popularity in matter of education and popularity concerning respect in senior people reflects

to see that people in Yang Ban class give more importance than people in Sang Min class. Concerning popularity in matter of gratitude and gratefulness, they have high to their parents. Traditions concerning birth and death including all other traditions are important causes for community to create love, harmory and cooperation in working together without expecting and remuneration. All Traditions have reflected to see way of life of Yang Ban class people any Sang Min class people, which have difference. Binding with nature and environment caused reflecting in language and literature, residence, relation with neighboring people and friendship, dress, food, medicine and disease treatment as well as all amusements, which had been in the past. There is believe, which has been consecutively held, has made way of life to be simple and all these have reflected to see that ways of life of Yang Ban and Sang Min classes are not the same in such issues.

Keywords: Way of life of people in Social Class of Seong Gok Rural Community, People in Social Class

บทนำ

การแบ่งแยกชนชั้นทางสังคมมีลักษณะโดย เฉพาะหลายอย่างร่วมกันของระบบฐานันดรหรือ ตระกูลซึ่งตามที่ (Bergel, 1962) ได้กล่าวไว้ ประกอบไปด้วยการแบ่งออกเป็นลำดับชนชั้นโดย การสืบทอดทางกรรมพันธุ์

ในอดีตสังคมเกาหลีแบ่งออกเป็น 4 ชั้นชั้น คือ ชั้นที่ 1 คือชนชั้นยังบัน คนในชั้นนี้ประกอบด้วยข้าราชการระดับสูงทั้งที่เป็นพลเรือนและทหาร ขุนนาง และผู้คงแก่เรียนหรือปราชญ์ที่มีชื่อเสียง ชั้นที่ 2 คือชนชั้นซุงอิน คนในชั้นนี้ประกอบด้วยข้าราชการหรือขุนนางระดับล่าง ชั้นที่ 3 คือชนชั้นซังมิน คนในชั้นนี้ประกอบด้วยชนชั้นสามัญชนธรรมดา ชาวนา ชาวไร่ และประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และชนชั้นที่ 4 คือชนชั้นซอนมินหรือชนชั้นต่ำ คนในชั้นนี้ประกอบด้วย ทาส นักแสดง คนทรงเจ้า และคนล่าสัตว์ (ดาร์ง ฐานดี, 2537)

เกาหลีเคยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของจีนในรูปแบบใดก็รูปแบบหนึ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นประวัติศาสตร์ของประเทศ รูปแบบสังคมและวัฒนธรรมจากคริสต์ศตวรรษที่สิบสี่ มีพื้นฐานหรือแนวคิดแบบลัทธิขงจื้อที่มีการดัดแปลงนำมาใช้ นั่นคือระบบการแบ่งออกเป็นชนหลายชั้น ตามลำดับลดหลั่นลงมาจากความสำเร็จทางการศึกษา การปกครองส่วนกลางที่เข้มแข็งของราชวงศ์แห่งศตวรรษที่สิบสี่ (ราชวงศ์ยี่ : ค.ศ. 1392-1910) ในเบื้องต้นได้มีการแบ่งสรรที่ดินอย่างเท่าเทียมกันต่อผู้คนยกเว้นสำหรับจังหวัดคยองกี ซึ่งได้รับการสงวนเอาไว้เป็นที่ดินสำหรับขุนนางผู้ปกครองและครอบครัวแห่งราชวงศ์ อย่างไรก็ตามกลุ่มนักปราชญ์สามัคคีที่จะรักษาที่ดินของตนเองไว้ได้โดยตำแหน่งข้าราชการพวกนี้ยังสามารถที่จะได้มาซึ่งที่ดินส่วนตัวเพิ่มเติมโดยการใช้ฐานะทางราชการของตนฉ้อฉลมาตัวอย่างโดยการยึดเอาที่ดินมาจากชนชั้นซังมินมาเป็นของตนเอง เมื่อชนชั้นยังบันไม่ประสบความสำเร็จทางการเมืองพวกนี้จะกลับไปยังชนบทเพื่อที่จะเป็นผู้จัดการฐานันดรของตระกูล จนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่สิบเก้ามากกว่าครึ่งหนึ่งของที่ดินสาธารณะถูกควบคุมอยู่โดยชนชั้นยังบัน และชนชั้นซังมินถูกบังคับให้ต้องเช่าที่ดิน ขณะที่ชนชั้นยังบัน

ได้รับการยกเว้นจากการต้องรับราชการทหารและจ่ายภาษี ชาวบ้านธรรมดาต้องถูกเก็บภาษีอย่างหนักซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทดแทนสำหรับการสูญเสียที่ดินสาธารณะจำนวนมากที่สูญหายไปต่อมา ค.ศ. 1910-1945 ญี่ปุ่นได้พัฒนากลายเป็นประเทศมหาอำนาจในเอเชียใต้ได้ใช้กำลังผนวกเกาหลีเข้าเป็นส่วนหนึ่งของตน (Han Woo-keun, 1970) ญี่ปุ่นได้นำเอาแนวคิดใหม่ของการถือครองที่ดินให้แก่ชาวบ้านธรรมดา แต่เมื่อนำมาปฏิบัติใช้กลับกลายเป็นการขยายการเป็นเจ้าของที่ดินของชนชั้นยังบัน เนื่องจากพวกนี้สามารถเข้าถึงหน่วยงานของราชการได้มากกว่าชนชั้นซังมิน

ตั้งแต่ ค.ศ. 1945 ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่การศึกษาของแต่ละคน นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจแล้วยังมีการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง แผนงานการพัฒนาการด้านเศรษฐกิจต่างๆ โดยรัฐบาลตั้งแต่ ค.ศ. 1962 ได้เน้นย้ำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ รวมทั้งการค้ากับต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วงแรกเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมต่อมาได้เปลี่ยนแปลงเป็นอุตสาหกรรม พัฒนาการนี้มีผลให้ประชากรเคลื่อนย้ายไปเมืองใหญ่ สถิติแสดงการลดลงในสัดส่วนของชาวไร่ชาวนาเป็นสัดส่วนต่อจำนวนประชากรทั้งหมดจาก 58.3 เปอร์เซ็นต์ กลายเป็น 38.2 เปอร์เซ็นต์ ในเวลาสิบห้าปี ช่วง ค.ศ. 1961 รัฐบาลได้เข้มงวดประชาชนทุกระดับในการบริโภคจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากต้องการสร้างประเทศให้มีความเจริญทัดเทียมประเทศที่พัฒนาแล้ว ต่อมาเศรษฐกิจเจริญอย่างรวดเร็ว (Kyung Cho-chung, 1962)

ส่วนในชนบทชนชั้นซังมินต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่นหรือบริวารพักอาศัยในบ้านเล็กของผู้เป็นนายคือชนชั้นยังบัน ดูเหมือนว่าแม้ก่อนการปฏิรูปที่ดินชนชั้นยังบันเดิมมีความเป็นอยู่ฐานะที่ดี พวกนี้อุทิศเวลาส่วนมากของตนเองให้แก่การศึกษาภาษาจีน

ชั้นสูงและปล่อยที่ดินของตนให้อยู่ในการดูแลของชนชั้นชั้นงิมิน ซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร ชนชั้นชั้นงิมินจำเป็นต้องซื้อฟังกำสั่งของพวกชนชั้นชั้นงิมิน ที่ดินหลายแห่งเป็นสฤปบูชาสำหรับการทำพิธีกราบไหว้บรรพบุรุษชาวบ้านธรรมดาเป็นผู้ทำการเพาะปลูกในที่ดินเหล่านี้ และจัดเตรียมอาหารสำหรับพิธีต่างๆ พร้อมทั้งจัดหาแรงงานเมื่อใดก็ตามที่ชนชั้นชั้นงิมินจำเป็นต้องใช้ หลังจากการปฏิรูปที่ดิน ที่ตั้งสฤปบูชาได้รับการแบ่งปันส่วนให้แก่ผู้เช่า และชาวบ้านสามัญชนคนธรรมดาบางส่วนได้รับการแบ่งปันที่ดินจากเจ้าของ ระหว่างสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953) ชาวบ้านสามัญชนคนธรรมดาพื้นที่ห่างไกลอพยพหนีภัยมาที่ชนบท พวกนี้เริ่มต้นสร้างที่อยู่ของตนเองบนที่ดินซึ่งเป็นของชนชั้นชั้นงิมิน พวกนี้จ่ายค่าเช่าปีละสองครั้งในรูปแบบผลผลิตทางการเกษตรถึงแม้จะไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นชั้นงิมิน แต่ได้รับการจำแนกเรียกว่าชนชั้นชั้นงิมินหรือสามัญชนคนธรรมดา

ชนชั้นชั้นงิมินซึ่งเมื่อก่อนไม่ต้องทำงานหนักปัจจุบันต้องทำไร่นาเหมือนสามัญชนคนธรรมดาเนื่องจากไม่มีใครในหมู่บ้านที่จะช่วยชนชั้นชั้นงิมินหากต้องใช้แรงงานต้องจ่ายเป็นเงินสดหรือต้องทำงานตอบแทน(บุญมา พิพิธธนา, 2553)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชนบทชนบทของกักด้านเศรษฐกิจ
2. เพื่อศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชนบทชนบทของกักด้านสังคมและวัฒนธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านสถานที่ ชุมชนชนบทของกักจังหวัดคยองซังบุกโด ประเทศเกาหลีใต้

2. ขอบเขตด้านวิทยากรสำหรับสัมภาษณ์ คัดเลือกแบบสุ่มทั้งเพศชายและหญิง เป็นชาวชุมชนชนบทของกักโดยกำเนิดไม่เคยอพยพไปอยู่ที่อื่นหรือเคยอพยพไปอยู่ที่อื่นไม่เกิน 5 ปี เป็นอาจารย์ครู ข้าราชการ ชาวนา ชาวสวน แม่บ้าน นักศึกษามีอายุ 25-85 ปี จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประเภทบทความ หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์จากชาวชุมชนชนบทของกัก
2. การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในกิจกรรมต่างๆ ศึกษาจากเหตุการณ์จริงและจากการเข้าร่วมหรือสังเกตการณ์จากกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำนา การร่วมรับประทานอาหาร เป็นต้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จำแนกข้อมูลตามหมวดหมู่ตามความมุ่งหมายของงานวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพตามหัวข้อในวัตถุประสงค์
4. การสรุปผลและการนำเสนอข้อมูล โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Osgood (1951) กล่าวว่า บ้านคนชั้นสูงหรือชนชั้นชั้นงิมินหลังคาบ้าน ส่วนมากทำด้วยกระเบื้อง สวมเสื้อแขนยาวในการประกอบพิธีกราบไหว้บรรพบุรุษ สวมหมวกเวลาเดินทาง มีผ้าไว้สำหรับขีเป็นพาหนะ และชนชั้นชั้นงิมินยังมีบุคลิกภาพแสดงความมั่นใจ ส่วนชนชั้นชั้นงิมินหรือสามัญชนคนธรรมดาที่มีบ้านเป็นฟางหรือหญ้าคล้ายกระท่อม ฝาผนังทำด้วยดินเหนียวผสมกับฟางเวลาเดินทางไม่มียานพาหนะ

Han Woo-keun (1970) กล่าวว่าในประเทศเกาหลี ราชวงศ์โชซอนเป็นราชวงศ์กษัตริย์ที่ปกครองเป็นราชวงศ์สุดท้าย (ค.ศ. 1392 – 1910) มีการสร้างกลุ่มซึ่งมีสิทธิพิเศษขึ้นมา โดยการสร้างระบบขุนนางหรือข้าราชการปกครองที่มีอยู่จนกระทั่งปลายคริสต์ศตวรรษที่สิบเก้า ได้แบ่งกลุ่มสังคมออกเป็นสี่กลุ่มคือ 1) ปราชญ์ 2) ขุนนางระดับล่าง 3) ชาวนา ช่างฝีมือ พ่อค้า 4) ทาส

กวาดล ทรงประเสริฐ (2530) ได้กล่าวถึงชนชั้นถัดมาต่อจากชนชั้นยังบันคือชนชั้นพวกทำงานธุรการและเสมียนของทางราชการเรียกว่าชนชั้นกลางหรือชนชั้นซุงอิน พวกนี้แม้จะได้รับการศึกษาล้ำกว่าชนชั้นยังบันแต่ก็จำกัดหน้าที่การทำงานให้รัฐบาลในด้านธุรการต่างๆ โดยได้รับคำสั่งบังคับบัญชาจากเจ้านายชนชั้นยังบันของตนอีกทอดหนึ่งและในทางปฏิบัติเป็นประเพณีมา ชนชั้นพวกนี้จะสืบทอดฐานะตำแหน่งหน้าที่จำกัดอยู่ในพวกพ้องของตนเท่านั้น งานของชนชั้นนี้ถือว่าเป็นแขนงสำคัญของรัฐบาลกลางที่เดียว

Kim Man- hee (2002) ได้กล่าวถึงวิถีชีวิตหมายถึงความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เช่น การรับประทานอาหาร การสร้างบ้าน การประกอบอาชีพ การรักษาอาการเจ็บป่วย การศึกษา ภาษา ความบันเทิงในวิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อต่างๆ ดังนั้นวิถีชีวิตของชาวเกาหลีคือแนวทางการดำเนินชีวิตของคนเกาหลีตั้งแต่ การเกิด การแต่งงาน การตาย รวมถึงการละเล่นทั้งหมดเป็นวิถีชาวบ้านด้วย วิถีชีวิตของคนเกาหลีจึงเป็นแหล่งรวมความรู้เรื่องสังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของคนเกาหลี การประเพณีปฏิบัติ การศึกษาอบรม และการสืบทอดวัฒนธรรมจากอดีตถึงปัจจุบัน

Kim Tu-hon (1949) ได้กล่าวว่าในรอบสิบสองเดือนของแต่ละปีนั้น ชาวเกาหลีมีงาน

ประเพณี และการละเล่นพื้นบ้านมากมายเพื่อให้คนได้ร่วมกันทำกิจกรรม ทั้งที่เป็นงานเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนากับบรรพบุรุษและครอบครัวรวมทั้งงานด้านการเกษตร เพราะว่าในอดีตนั้นชาวเกาหลีทำเกษตรเป็นอาชีพหลัก เช่น ปลูกข้าว ทำสวนผลไม้ ทำประมง เป็นต้น

ผลการวิจัย

1. วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของก๊กด้านเศรษฐกิจ

1.1 การครอบครองที่ดินและการปฏิรูปที่ดิน ตระกูล จาง อันดง ได้เข้ามาอยู่ในชุมชนชนบทของก๊กตั้งแต่ศตวรรษที่สิบห้าก่อนตระกูลคิม อียซง ดังนั้นส่วนมากที่ดินที่ดีๆ เป็นทรัพย์สินของตระกูลจาง ส่วนตระกูลคิม อียซง มาอยู่ที่นั่นต้นคริสต์ศตวรรษที่สิบหก

การปฏิรูปที่ดินได้ออกเป็นกฎหมายใน ค.ศ.1949 เพื่อที่จะแบ่งเบาความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจในหมู่บ้านชนบท แต่ยังไม่ทันนำมาใช้ในชุมชนชนบทของก๊ก ก็ได้เกิดสงครามเกาหลีขึ้นใน ค.ศ. 1950-1953 ตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การถือครองที่ดินหนึ่งครอบครัวมีที่ดินได้ไม่เกิน 7,500 ตารางวา และพื้นที่ตั้งหลุมศพเพื่อประกอบพิธีกราบไหว้บรรพบุรุษมิได้ครอบครัวยละ 250 ตารางวา ใครมีที่ดินเกินต้องขายออกไปหรือขายให้กับผู้เช่าทำนา แต่ในทางปฏิบัติพวกชนชั้นยังบันที่มีที่ดินมากได้โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้กับญาติพี่น้องตนเอง ต่อมาเจ้าหน้าที่ทะเบียนที่ดินได้จัดทะเบียนหลักฐานการมีที่ดินแต่ละรายให้กับทุกครอบครัวที่มีที่ดินในชุมชนชนบทของก๊ก ที่ดินของชนชั้นยังบันปล่อยให้ผู้อื่นเช่า ผู้เช่าส่วนใหญ่เป็นชนชั้นซังมินหรือบางคนเป็นคนรับใช้ในอดีต (Yu Yeong-mok, 2015) การครอบครองและการปฏิรูปที่ดินสะท้อนให้เห็นว่า ที่ดินของพวกชนชั้นยังบันมีมากกว่าพวก

ชนชั้นชั้นงิม ซึ่งมียรายได้อองที่ดิจากการให้พวกชนชั้นชั้นงิมเช่า หลังการปฏิรูปที่ดินไม่สามารถทำให้รูปแบบการถือครองที่ดินในชุมชนชนบทของกเปลี่ยนแปลงทันที แต่ระบบชนชั้นเริ่มที่จะจางหายไป

1.2 การประกอบอาชีพ ได้แก่การทำเกษตรกรรมและองค์กรความร่วมมือด้านการเกษตรสะท้อนในหมู่ชนชั้นยังันว่ารูปแบบการร่วมมือกันในการทำไร่นาแตกต่างกันออกไป โดยเป็นไปตามความมั่งคั่งของแต่ละบ้าน ชนชั้นยังันร่วมมือกันบนพื้นฐานความสัมพันธ์จากการเป็นญาติ ปุมาสีคือการแลกเปลี่ยนหรือตอบแทนแรงงานซึ่งกันและกัน บางครั้งแรงงานกับแรงงาน อาหารกับแรงงาน เป็นต้น ชนชั้นยังันเชื่อว่าญาติพี่น้องเกี่ยวข้องกันควรที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่รูปแบบที่ร่วมมือกันก็คล้ายคลึงกันกับพวกชนชั้นชั้นงิม พวกชนชั้นยังันไม่ได้คิดจำนวนองงานที่ตายตัวเป็นการตอบแทน งานในหมู่ชนชั้นยังันส่วนใหญ่คืองานพิธีด้านการกราบไว้บูชารพรบุรุษของตระกูล พวกชนชั้นยังันไม่เคยทำงานในส่วนองปุมาสีกับพวกชนชั้นชั้นงิม (Lee Bun-seon, 2015)

1.3 ครอบครัว สมาชิกครอบครัวในชุมชนชนบทของก โดยทั่วไปแล้วประกอบไปด้วยคู่สามีภรรยาหนึ่งคู่ และลูกๆ ที่ยังไม่ได้แต่งงาน หรือคู่สามีภรรยาและลูกชายซึ่งแต่งงานแล้ว และครอบครัวองลูกชาย การเป็นหัวหน้าครอบครัวสามารถได้รับการสืบทอดหลังจากการเสียชีวิตองหัวหน้าคนเดิม โดยปกติจะเป็นลูกชายคนโต แต่หลังจากที่เขาอายุมากขึ้นอาจจะโอนให้กับบุตรชายคนโตก็ได้ แม้ว่าหลังจากการโอนไปแล้วเขาก็ยังมีอำนาจเด็ดขาดที่จะกระทำการตัดสินใจขั้นสุดท้ายในเรื่องราวที่สำคัญ ครอบครัวชนชั้นยังันสะท้อนให้เห็นว่า มีการรักษาโครงสร้างสังคมที่เป็นลำดับชั้นทางชนบธรรมเนียมประเพณีเอาไว้ โดยมีพื้นฐาน

มาจากความแตกต่างทางเพศ ความอาวุโสและรุ่นในการจัดการครอบครัวองตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวชนชั้นชั้นงิม ซึ่งมีสายตระกูลองพวกเขาที่ไม่ซับซ้อน

1.4 การจัดการบ้านเรือน ทรัพย์สินองบ้านทั้งหมดเป็นองหัวหน้าครอบครัว ผู้หญิงในชุมชนชนบทของกไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดิน เนื่องจากที่ดินได้รับการสืบทอดเป็นมรดกตามสายองผู้ชายการจัดการบ้านเรือนสะท้อนให้เห็นว่าหัวหน้าครอบครัวควบคุมเรื่องเงินทอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัญญาเกี่ยวกับที่ดิน ผลผลิตการเกษตรแต่ละปี รายได้ที่สำคัญมาจากการขายข้าว (Lee Yun-seon, 2015)

1.5 ระบบเครดิตความเชื่อถือ สโมสรเงินเชื่อเครดิตหมุนเวียนในชุมชน สโมสรนี้ทำหน้าที่ทางด้านการเงินให้แก่สมาชิกกู้ยืมเงิน คือมีหน้าที่ให้กู้ยืมเงินเพื่อทำกิจกรรมในสังคม หรือให้กู้ยืมเงินเพื่อไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ สโมสรเงินเชื่อเครดิตหมุนเวียนในชุมชน สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกให้บริการพวกชนชั้นยังัน เพื่อที่จะให้ความสะดวกสบายในการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ เช่นให้บริการงานเลี้ยงแต่งงาน และงานอายุครบหกสิบปี นอกจากนี้ยังให้บริการแก่สมาชิกนอกชุมชนด้วย ส่วนชนชั้นชั้นงิมได้รวมตัวกันแบบรวมๆ การเล่นแชร์สะท้อนสังคมอย่างน้อยสองเรื่องหลักๆ เรื่องแรกดอกแชร์คืออัตราดอกเบี่ยรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี่ยระยะสั้นที่สะท้อนมาจากความต้องการใช้เงินอย่างเร่งด่วนองคนในชุมชนชนบทของก โดยอาจจะเข้าไม่ถึงแหล่งเงินทุน หรืออาจจะไม่สะดวกในการเข้าถึง ส่วนใหญ่ในการเล่นแชร์จะแยกกระหว่างชนชั้นยังัน กับชนชั้นชั้นงิม ขณะที่อีกเรื่องหนึ่งสะท้อนความไว้เนื้อเชื่อใจกัน ถ้าวางแชร์มีจำนวนมากย่อมหมายถึงความไว้เนื้อเชื่อใจกันอย่างมาก (Brunner, 1928)

2. วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบท ของก๊กด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.1 ความเชื่อและพิธีกรรม

2.1.1 ความเชื่อในชุมชนชนบทของก๊ก และคนทรงเจ้า ได้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงมีความเชื่อในเรื่องคนทรงเจ้า ส่วนผู้ชายปฏิบัติเพียงพิธีกราบไหว้บรรพบุรุษ และผู้ชายไม่ค่อยมีภารกิจเกี่ยวกับศาสนา ศาสนาพื้นบ้านคือลัทธิเต๋า ผีพุทธศาสนา และคำสอนของขงจื้อ ความเชื่อลัทธิที่ถือว่าชีวิตเกิดขึ้นเพราะวิญญาณ การเชื่อเรื่องผีก็ได้ถูกนำมาผสมผสานในระบบหลวมๆ เพียงระบบเดียวซึ่งเป็นสิ่งที่รองรับอยู่ ความเชื่อในโลกวิญญาณที่สร้างขึ้นอย่างหลวมๆ ทำให้ชาวบ้านสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาในการใช้ชีวิต ประจำวันได้ (Gallin, 1966)

2.1.2 ความเชื่อเรื่องผี ชาวชุมชนชนบทของก๊ก มีความเชื่อเรื่องผีสังเทวดาเช่นเดียวกับคนชุมชนอื่นๆ ลักษณะของผีหน้าตาและบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับมนุษย์ และมักจะมีความสามารถพิเศษหรือพลังเหนือธรรมชาติ ผีสามารถแบ่งเป็นสามประเภทใหญ่ๆ คือ 1) ประเภทวิญญาณผู้เสียชีวิตทั่วไป 2) ประเภทวิญญาณผู้เสียชีวิตด้วยความโกรธแค้นหรือพยาบาท 3) ประเภทผีที่ไม่ใช่วิญญาณคน เช่น ผีสุนัขจิ้งจอกเก้าหาง หรือ ผีโดแคบี เป็นต้น (Kim Dong-sik, 2015)

2.1.3 ความเชื่อเรื่องฮวงซุ้ย โดยเชื่อว่าการเลือกทำเลฝังศพที่ดีจะมีผลต่อลูกหลานในอนาคต ทั้งทาง ด้านหน้าที่การงานและชีวิตการเป็นอยู่ จึงทำให้ชาวชุมชนชนบทของก๊กในสมัยโบราณพิถีพิถันในการเลือก หลุมฝังศพอย่างมาก

2.1.4 ความเชื่อเรื่องศาสนาพุทธ พุทธศาสนาเป็นศาสนาเชิงปรัชญาที่มีความเป็นระบบอย่างสูง เน้นการหลุดพ้นของปัจเจกบุคคลเพื่อไม่ต้องกลับมาเกิดใหม่ตามวัฏสงสารอันไม่มี

ที่สิ้นสุด พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เน้นการปฏิบัติ เพราะการสวดมนต์ไหว้พระแสดงให้เห็นว่า พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของชาวพุทธ เป็นการสอนให้ชาวชุมชนชนบทของก๊กตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท เพราะความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย ชนชั้นยังบันและชนชั้นซังมินมีความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน

2.1.5 ความเชื่อเรื่องศาสนาคริสต์ ศาสนาคริสต์ในชุมชนชนบทของก๊กได้สะท้อนให้เห็นว่า ไม่มีชนชั้นวรรณะ แม้ว่าชาวบ้านบางคนยอมรับอำนาจทางวิญญาณของพระเจ้าต่อวิญญาณอื่น ผู้หญิงคนหนึ่งบอกผู้วิจัยว่าเมื่อเธอรู้เกี่ยวกับเรื่องปวดท้องของลูกชาย เธอขอให้ลูกสาวของเธอร้องเพลงสวดมนต์ที่ลูกสาวเรียนมาจากโรงเรียนสอนศาสนาวันอาทิตย์เพื่อที่จะทำให้ลูกชายหายปวดท้อง (Lee Gyeong-ju, 2015)

2.2 ค่านิยม

2.2.1 ค่านิยมในการศึกษา วัฒนธรรมเกาหลีใต้ได้รับปรัชญาของขงจื้อ ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวความคิดทางการศึกษาอย่างเต็มเปี่ยม โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียตะวันออก เช่น จีน ไต้หวัน ญี่ปุ่น ก็ได้รับอิทธิพลเหมือนกัน ปราชญ์ขงจื้อได้กล่าวไว้ว่า “ถ้าคิดจะวางแผน 1 ปี ให้ปลูกไม้ล้มลุก ถ้าคิดจะวางแผน 10 ปี ให้ปลูกไม้ยืนต้น ถ้าคิดจะวางแผน 100 ปี จงให้การศึกษากับคน” ค่านิยมเรื่องการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าชนชั้นยังบันในอดีตสอนหนังสือให้แก่ลูกหลานที่บ้าน โดยเฉพาะตัวหนังสือภาษาจีนทำให้ลูกหลานชนชั้นยังบันสามารถสอบเข้าเป็นขุนนาง และรับราชการตั้งแต่สมัยโบราณได้ ส่วนชนชั้นซังมินอ่านหนังสือไม่ออก เพราะไม่ได้เรียนหนังสือคอยรับใช้ชนชั้นยังบันเท่านั้น (Lee Man-gap, 1960)

2.2.2 ค่านิยมในการเคารพผู้อาวุโส ถือเป็นสิ่งสำคัญในสังคมเกาหลี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในสังคมชนบท เช่นมีการให้เกียรติผู้อาวุโสเพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่า นอกจากนี้ในสมัยก่อนชาวชุมชนชนบทของกก เป็นครอบครัวใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันทั้ง ปู่ ย่า พ่อ แม่ ลูก และหลาน หัวหน้าครอบครัวหรือผู้อาวุโส จึงมีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจ ค่านิยมในการเคารพผู้อาวุโสสะท้อนให้เห็นว่าในการร่วมดื่มสุรานั้น คนที่มีตำแหน่งต่ำกว่าและอายุน้อยกว่าจะแสดงอากัปกริยาสำรวมต่อผู้อื่นที่นั่งรอบวง และหากยกสุราขึ้นดื่มก็จะหันหน้าออกจากวง เราจะไม่ค่อยพบเห็นคนต่างรุ่นอายุดื่มสุราล้อมวงกัน หรือต่างชนชั้น เช่นชนชั้นยังบันจะกินข้าวและดื่มเหล้ากับคนชนชั้นยังบันด้วยกัน

2.2.3 ค่านิยมในเรื่องความกตัญญู กตเวทิตะ ชนชั้นยังบันให้ความสำคัญเรื่องความกตัญญูต่อพ่อแม่ตั้ง อยู่บนพื้นฐานหลัก ได้แก่ 1) สถานภาพที่สูงเด่น-ต่ำต้อย 2) ลูกชายจะต้องอยู่ได้อำนาจของพ่อแม่อย่างแท้จริง 3) ผู้เยาว์ ผู้หญิง และผู้ที่มีสถานภาพต่ำกว่าจะต้องเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโสที่เป็นชายในครอบครัว และต่อผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่า 4) การออกตัญญูต่อพ่อแม่ ถือเป็นภาระที่เทียบเท่ากับการประกอบอาชีพกรรม และจะถูกลงโทษอย่างหนัก นอกจากนี้ชนชั้นยังบันเคารพนับถือและกตัญญูต่อพ่อแม่แล้วจะต้องแสดงออกดังนี้ 1) ยอมรับอำนาจของพ่อแม่และปู่ย่า โดยปราศจากข้อสงสัย 2) ต้องกระทำให้พ่อแม่ สุขกายสบายใจ 3) จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่พ่อแม่ 4) ต้องโศกเศร้าในงานศพของพ่อแม่ 5) กราบไหว้บรรพบุรุษทุกวัน 6) ต้องเสียสละความสุข หรือแม้แต่ชีวิตของตนเพื่อพ่อแม่

2.3 ประเพณี

2.3.1 ประเพณีการเกิด หมายถึง ประเพณีที่จัดขึ้นตั้งแต่ช่วงที่พ่อแม่อธิษฐานขอลูก การตั้งครรภ์ การคลอดลูก สมัยโบราณยังไม่มีสถาน

พยาบาลทันสมัยอย่างปัจจุบัน จึงมีอาชีพอุ้มทำคลอดที่เรียกว่าหมอดำแย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิงสูงอายุในชุมชนชนบทของกก ชนชั้นยังบันเมื่อหญิงมีครรภ์ถึงกำหนดคลอด หมอดำแยจะมาทำคลอดที่บ้าน ในการทำคลอด หมอดำแยจะเอารอกออก ตัดสายสะดือแล้วอาบน้ำทารกด้วยน้ำอุ่น ส่วนในกรณีชนชั้นชั้นยังมีนที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารไม่มีหมอดำแย หญิงมีครรภ์ต้องช่วยเหลือตัวเองโดยคลอดลูกตามลำพัง หลังการคลอดหมอดำแยจะต้มซุปรสพราห่วยให้ผู้คลอดรับประทานทันทีเพื่อเป็นการขับโลหิตที่ตกค้างในการคลอด และช่วยให้การไหลเวียนของโลหิตดี ซุปรสพราห่วยนั้นเป็นอาหารสำหรับผู้หญิงที่เพิ่งจะคลอดบุตรรับประทานเพื่อปรับสภาพ ให้ร่างกายกลับมาแข็งแรงเป็นปกติดี (Lee Min-su, 2015)

2.3.2 ประเพณีวันเกิดครบรอบ 100 วัน และวันเกิดครบรอบ 1 ปี Kim Sang-tae (2015) ได้เล่าให้ฟังว่า หลังจากเกิดได้ 100 วัน งานฉลองที่ยืดถือไม่ทราบว่าเป็นจริงมีการฉลองครบรอบ 100 วัน แต่เป็นที่เชื่อกันของผู้เฒ่าผู้แก่ว่า เด็กที่สามารถมีอายุผ่าน 100 วันแรกมาได้ก็จะมีชีวิตรอดต่อไป และงานวันเกิดครบรอบ 1 ปี จะมีการเลี้ยงขัยจับสิ่งของเมื่อเด็กมีอายุครบ 1 ปี ครบครวั ญาติ และบุคคลใกล้เคียงก็จะมาวยพรวันเกิดเด็ก ของขวัญที่จะเตรียมให้เด็กคือ แหวนทอง เสื้อผ้าเด็ก และเงินสด ในงานวันเกิดครบรอบ 1 ปี ของเด็กนั้น สิ่งที่เขาไม่ได้คือ การเตรียมของเพื่อให้เด็กเลือก ซึ่งเรียกว่า “ทลจาปี” สิ่งของที่เตรียมคือ ข้าวสาร เงิน ดินสอ หนังสือ ด้ายและอื่นๆ วางไว้ตรงข้างหน้าตัวเด็ก เพื่อให้เด็กเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งที่เด็กเลือกนั้น ชาวชุมชนชนบทของกกถือว่าเป็นกลางบอกในอนาคตว่าเด็กคนนั้นโตขึ้นมาแล้วจะเป็นอย่างไร

2.3.3 ประเพณีการแต่งงานของชนชั้นยังบันเป็นการตัดสินใจที่เป็นเรื่องจริงจัง

เนื่องจากลูกสะใภ้ได้รับการคาดหวังว่าต้องทำหน้าที่งานที่สำคัญสองอย่าง คือคอยดูแลพ่อแม่สามี และอีกอย่างหนึ่งต้องมีลูกไว้สำหรับสืบสายตระกูลของครอบครัว และรับใช้ในการประกอบพิธีกรรมไหว้บรรพบุรุษ ชนชั้นยังบัน พิธีกรรมการแต่งงานที่ระดับตระกูลเท่าเทียมกัน ส่วนพวกชนชั้นชังมินก็จะแต่งงานกับชนชั้นชังมินที่มี ระดับเดียวกัน ความแตกต่างในเรื่องการจัดการแต่งงานสะท้อนให้เห็นความแตกต่างเป็นลำดับชั้นระหว่างคนทั้งสองกลุ่ม (Han Sang-bok, 1977)

2.3.4 ประเพณีวันเกิดครบรอบ 60 ปี จะจัดเป็นงานเลี้ยงใหญ่ สำหรับชนชั้นยังบันถือว่างานนี้ต้องจัดให้ยิ่งใหญ่ให้สมกับฐานะ และมีการเชิญครอบครัว ญาติ เพื่อนสนิท และบุคคลที่รู้จักเพื่อมาอวยพรวันเกิดของพ่อแม่ ซึ่งเป็นเจ้าภาพวันเกิดในวันนั้นลูก และหลานของเจ้าภาพจะใส่ชุดประจำชาติที่เรียกว่า “ฮันบก”

2.3.5 ประเพณีการตาย ชาวชุมชนชนบทของกกถือพิธีศพเป็นการส่งวิญญาณผู้ตายไปสู่สุคติ พิธีเกี่ยวกับการตาย จึงมีความสำคัญเท่ากับพิธีฉลองวันเกิด พิธีทำศพประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอนซึ่งขึ้นอยู่กับฐานะครอบครัว เมื่อมีคนตาย ญาติจะจัดงานศพอย่างดี ญาติพี่น้องจะสวมชุดฮันบกสีขาว ร้องไห้คร่ำครวญเพื่อแสดงความโศกเศร้าให้ผู้ตายได้ยิน ชาวชุมชนชนบทของกคนิยมฝังศพมากกว่าเผาศพ เนื่องจากถือว่าการตายเป็นการต่อเนื่องกับการมีชีวิต ถึงแม้ว่าร่างกายจะหยุดทำงาน แต่วิญญาณยังอยู่กับลูกหลานต่อไป ด้วยเหตุนี้ทำให้ชาวชุมชนชนบทของกกโดยปกติจะไว้ทุกข์ระยะเวลา 49 วัน แต่ถ้าเป็นกรณีพิเศษ เช่นลูกกตัญญูที่ต้องการแสดงความเคารพนับถือพ่อแม่การไว้ทุกข์มีระยะเวลา 1-3 ปี

2.3.6 ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ สะท้อนถึงชนชั้นยังบันได้เชิญญาติมารวมกัน โดยมีพิธี

เช่นไหว้บรรพบุรุษกราบไหว้ทั้งที่บ้านและที่สุสาน หลังเสร็จพิธีทุกคนจะมารับประทานอาหารร่วมกัน และทุกคนถือว่าเป็นวันพบญาติวันหนึ่ง สิ่งที่ขาดไม่ได้คือตอกกุก ตอกกุก ผ่านบางๆ ต้มในน้ำซุปร้อน หลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ผู้ที่มีอายุน้อยจะแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสด้วยการค้ำบผู้อาวุโส ผู้อาวุโสก็จะให้คำอวยพรพร้อมมอบเงินขวัญถุงให้เด็ก ๆ ในวันนี้เด็ก ๆ ชอบมาก เพราะได้รับเงินขวัญถุง

2.3.7 ประเพณีวันซุซอก สะท้อนให้เห็นว่าการเช่นไหว้บรรพบุรุษคือตอบแทนบุญคุณและการเคารพ ซึ่งอยู่ในความทรงจำของลูกหลานชนชั้นยังบัน ในชาวมุขชนชนบทของกกมีความเชื่อว่าเมื่อคนตาย แล้ว วิญญาณยังมีชีวิตอยู่และคุ้มครองลูกหลานอยู่ ดังนั้นพวกเขาจึงเคารพบรรพบุรุษของพวกเขาโดยการเตรียมอาหารพิเศษให้ และสิ่งที่สำคัญคือต้องรู้การจัดเรียงอาหารให้ถูกต้อง การเช่นไหว้บรรพบุรุษบนโต๊ะอาหาร ด้านบนเป็นข้าวกับซุปรี่วางไว้ และผลไม้กับผักวางไว้ด้านใต้ บนทิศตะวันตกและตรงกลางเป็นเนื้อ และทิศตะวันออกเป็นตอกกุก ส่วนเครื่องต้ม เช่น มักกอลรี หรือโซจู วางไว้ข้างๆ (Chang Eun-yeong, 2015)

2.4 ภาษาและวรรณกรรม ภาษาสุภาพและภาษาธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชนชนบทของกก สะท้อนให้เห็นว่า ชนชั้นยังบันไม่จำเป็นต้องใช้คำและประโยคที่สุภาพกับชนชั้นชังมิน ส่วนชนชั้นชังมิน ต้องใช้คำและประโยคที่สุภาพกับชนชั้นยังบัน ส่วนเรื่องเล่าพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาวบ้านเช่นเรื่องความกตัญญูกตเวทิต์ได้สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเชื่อของลัทธิขงจื้อคือ เมื่อผู้หญิงแต่งงานไปแล้วจะย้ายมาอยู่บ้านสามีอย่างถาวร มีหน้าที่ต้องเชื่อฟังสามี จึงจะเป็นผู้หญิงที่ดี ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงต้องทำหน้าที่เป็นภรรยา ลูกสะใภ้ และดูแลพ่อแม่สามี จึงจะเรียกผู้หญิง

คนนั้นเป็นคนดี และมีความกตัญญู ในขณะเดียวกัน ก็มีเรื่องราวที่ลูกสะใภ้ชนะใจพ่อแม่สามี่ได้เช่นกัน เมื่อสามี่ถึงแก่กรรม ภรรยาจะยังคงอาศัยอยู่ที่บ้านสามี่และทำหน้าที่เดิมต่อไป ด้วยความกตัญญูของภรรยาส่วนใหญ่แม่สามี่ก่อนเสียชีวิต จะยกทรัพย์สินสมบัติให้ลูกสะใภ้ และเพลงพื้นบ้านได้สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชุมชนชนบทของกกได้เป็นอย่างดี

2.5 ที่อยู่อาศัย บ้านชนชั้นยังบันมีประตูสูงใหญ่ มีคอกวัวคอกม้า และมีลานหน้าบ้านกว้างขวาง การสร้างบ้านจะไม่ใช้ตะปู แต่จะประกอบเข้าด้วยกันโดยใช้หมุดหรือสลักที่ทำด้วยไม้ บ้านของคนชนชั้นยังบัน แยกห้องออกเป็นส่วนๆ ส่วนหนึ่งเป็นที่อยู่ของสตรีและเด็ก อีกส่วนหนึ่งเป็นของผู้ชาย หัวหน้าครอบครัว และแขกของตน อีกส่วนหนึ่งเป็นของคนรับใช้ ทั้งหมดรวมอยู่ในรั้วเดียวกัน (Kim Seung-jik, 2015) ส่วนบ้านโซกาคือบ้านชนชั้นชังมิน บ้านทำด้วยฟางหรือหญ้ามีลักษณะคล้ายกระท่อม เป็นที่อยู่ของชาวนาหรือคนจน ฝาผนังทำด้วยดินเหนียวผสมกับฟาง หลังคามุงด้วยฟางทับซ้อนหลายชั้นกันแดดฝนได้ดี เป็นห้องโล่งเดี่ยวหรือแบ่งเป็นห้องเล็ก ขึ้นอยู่กับสมาชิกครอบครัว ส่วนครัวทำเป็นห้องเล็กๆ แต่บ้านโซกามีคุณสมบัติที่ดี คืออยู่สบาย นับว่าเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษชาวชุมชนชนบทของกก

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านและมิตรภาพ คือความร่วมมือกันระหว่างเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนหรือตอบแทนแรงงานซึ่งกันและกัน มีอยู่ทั่วไปบ่อยครั้ง ในระหว่างฤดูกาลซึ่งเป็นฤดูกาลเกษตรกรรม การยืมเครื่องมือเมื่อเวลาจำเป็นเป็นสิ่งปกติระหว่างเพื่อนบ้าน ลักษณะที่สำคัญของการเป็นเพื่อนบ้านกัน คือการแจกจ่ายอาหารแก่เพื่อนบ้านหลังจากพิธีการกราบไหว้บูชาบรรพบุรุษ การแบ่งปันอาหารหลังจากเสร็จสิ้นพิธีกรรมใน

หมู่เพื่อนบ้านได้รับกล่าวถึงในลัทธิขงจื๊อว่าสิ่งที่ดีมาก ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านของพวกชนชั้นยังบันสะท้อนให้เห็นว่ามีความสำคัญมาก ให้ความสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ด้านเครือญาติของตนและเพื่อนบ้าน เปรียบเทียบกับพวกชนชั้นชังมิน ซึ่งไม่มีองค์การเครือญาติเหมือนพวกชนชั้นยังบัน

2.7 การแต่งกายและของใช้ในชีวิตประจำวัน ชาวชุมชนชนบทของกก ได้สะท้อนความแตกต่างระหว่างชนชั้นยังบันและชนชั้นชังมินคือ ชนชั้นยังบันเสื้อผ้าที่สวมใส่มีการถักทอเป็นลวดลายใช้เฉพาะชนชั้นยังบันเท่านั้น และผู้ชายชนชั้นยังบันสวมหมวกทรงสูง มีสายรัดใต้คางสีดำโปร่ง สวมเสื้อคลุมทुरुมา ก็จะมีลักษณะเป็นเสื้อคลุมตัวยาว ในสมัยก่อนพวกชนชั้นยังบันจะต้องใส่ตลอดเวลาเมื่ออยู่นอกบ้าน และของใช้ในชีวิตประจำวันชนชั้นยังบันมีสีล้วนๆ รวมทั้งมีสีให้เลือกใช้มากมาย ส่วนชนชั้นชังมินใส่เสื้อผ้าไม่มีสี หรือเสื้อผ้าทำจากฟางข้าว และไม่สวมหมวกทรงสูง

2.8 อาหารสะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นยังบันกับชนชั้นชังมิน สำหรับชนชั้นยังบันจะรับประทานอาหาร 5-12 ชนิด ส่วนชนชั้นชังมินจะรับประทานอาหารประมาณ 3 ชนิดในแต่ละมื้อ อาหารนอกจากทำให้อิ่มท้องแล้ว ยังมีผลด้านการบำรุง อาหารกับการแพทย์มาจากแหล่งเดียวกัน พืชผักทุกชนิดล้วนมีสรรพคุณทางยา ใช้รักษาโรคภัยและบำรุงร่างกาย ชนชั้นยังบันจะดูแลเรื่องนี้เป็นอย่างดี โดยดูจากสุขภาพร่างกาย หยีนและหยาง 5 ธาตุ ปรับเป็นสูตรอาหาร 5 รส บางครั้งก็ให้งดของแสลง อาหารที่นิยมบริโภคในชุมชนชนบทของกกได้แก่ กิมจิ พุลโกกิ คิมบับ พีบิมบับ และต็อกกุก

2.9 ยาและการรักษาโรค การรักษาแพทย์แผนจีนมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ วิธีรักษาแพทย์แผนจีนมี 3 วิธีคือ 1) การฉะ 2) การฝังเข็ม

3) การใช้ยาสมุนไพรจีน (Kim Man-hee, 2002) ยาและการรักษาโรคสะท้อนถึงชนชั้นทางสังคมได้เป็นอย่างดี คนไข้ที่มารักษาส่วนใหญ่เป็นคนชนชั้นยังนับเพราะว่าค่ายาแพทย์แผนจีน และค่าฝังเข็มค่อนข้างแพงมาก สำหรับชนชั้นชังมินหรือสามัญชนคนธรรมดาไม่มีเงินมารักษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ยาที่ใช้ในการรักษาได้แก่ นกยง (เขากวางอ่อน) หรือ แพมซีลแก (ติงู)

2.10 การเล่นพื้นบ้านเป็นสิ่งที่มนุษย์มีความพอใจ มีอยู่ในทุกชนชั้นสังคมไม่ว่าจะเป็นชนชั้นยังนับ หรือชนชั้นชังมิน ทั้งนี้การเล่นเป็นกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน และสร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้เล่นและผู้ชมการเล่น (Choi Jae-sok, 1966) การเล่นพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นว่าสตรีชนชั้นสูงหรือชนชั้นยังนับของชาวชุมชนชนบทของกก ในสมัยโบราณ ส่วนใหญ่จะอยู่ในบ้านพอถึงประเพณีวันขึ้นปีใหม่หรือประเพณีต่างๆ สตรีชนชั้นยังนับมีโอกาสนอกสถานที่ (ไม่กระดานหก) จึงทำให้มองเห็นความเป็นไปของโลกภายนอกกำแพงได้ และในสมัยโบราณการเล่นพาดุก (หมากล้อม) ถือว่าเป็นการเล่นสำหรับขุนนางหรือชนชั้นยังนับเหมือนกัน นอกจากนี้ยังมีการเล่นอย่างอื่นอีกเช่น ยูดโนรี (การละเล่นแบบไม้ 4 แท่ง) ยอนนัลรีกี (การเล่นว่าว) และคือเนตวีกี (ไล่ชิงช้า)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกก จังหวัดยองชังบุกโด ประเทศเกาหลีใต้ พบว่า

1. วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านเศรษฐกิจมีการถือครองที่ดินของพวกชนชั้นยังนับมากกว่าที่ดินของพวกชนชั้นชังมิน หลังการปฏิรูปที่ดินไม่สามารถทำให้รูปแบบการถือครองที่ดินในชุมชนชนบทของกกเปลี่ยนแปลงทันที

แต่ระบบชนชั้นเริ่มที่จะจางหายไป การทำเกษตรกรรมและองค์กรความร่วมมือด้านการเกษตรสะท้อนในหมู่ชนชั้นยังนับว่า พวกเขาร่วมมือกันบนพื้นฐานความสัมพันธ์จากการเป็นญาติ พวกเขาไม่ใช่คำว่าปumas หรือการลงแขกสำหรับการแลกเปลี่ยนแรงงานกับอีกฝ่ายหนึ่งเนื่อง จากพวกเขาเชื่อว่าญาติพี่น้องเกี่ยวดองกันควรที่จะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันงานที่พบบ่อยในหมู่ชนชั้นยังนับคืองานพิธีการกราบไหว้บูชาบรรพบุรุษของตระกูล พวกชนชั้นยังนับไม่เคยทำงานแลกเปลี่ยนแรงงานกับชนชั้นชังมินครอบครัวชนชั้นยังนับจะรักษาโครงสร้างสังคมที่เป็นลำดับชั้นทางชนบทรอบเนินม ประเพณีเอาไว้เมื่อเปรียบเทียบกับครอบครัวชนชั้นชังมินสายตระกูลของพวกเขาไม่ซับซ้อน การจัดการบ้านเรือนทรัพย์สินของบ้านทั้งหมดเป็นของหัวหน้าครอบครัว สโมสรเครดิตเงินเชื่อมรวมตัวเป็นกลุ่มแยกกระหว่างชนชั้นยังนับ กับชนชั้นชังมิน ส่วนการเล่นแชร์สะท้อนสังคมอย่างน้อยสองเรื่องหลักๆ เรื่องแรกดอกแชร์คืออัตราดอกเบี้ยรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นที่สะท้อนมาจากความต้องการใช้เงินอย่างเร่งด่วน อีกเรื่องหนึ่งสะท้อนความไว้เนื้อเชื่อใจของคนในชุมชนชนบทของกก

2. วิถีชีวิตของชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกกด้านสังคมและวัฒนธรรมคือ ความเชื่อของชนชั้นยังนับและชนชั้นชังมินไม่มีความแตกต่างกัน ผู้หญิงมีความเชื่อเรื่องคนทรงเจ้า ส่วนผู้ชายปฏิบัติเพียงพิธีการไหว้บรรพบุรุษ และไม่ค่อยมีภารกิจอื่นๆ เกี่ยวกับศาสนา ฮวงซุ้ยคือ การเลือกหลุมฝังศพมีความเชื่อมาตั้งแต่สมัยโบราณของชาวชุมชนชนบทของกกว่า ถ้าหากเลือกหลุมฝังศพทำเลที่ดีจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของลูกหลาน ดังนั้นชนชั้นยังนับจะสร้างฮวงซุ้ยในทำเลที่ดีมากๆ ของตระกูลตัวเอง ค่านิยมเรื่องการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าชนชั้นยังนับให้ความสำคัญเรื่องการศึกษา

และค่านิยมในการเคารพผู้อาวุโสสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าหรือตำแหน่งทางสังคมที่ต่ำกว่า จะเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่าหรือตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่า ส่วนค่านิยมในเรื่องความกตัญญูทวดเวทิมี่ ความจงรักภักดีต่อพ่อแม่อย่างสูง ส่วนประเพณีต่างๆ เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวชุมชนชนบทของกกตั้งแต่ประเพณีการเกิดจนถึงประเพณีการตาย รวมทั้งกิจประเพณีต่างๆ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ชาวชุมชนเกิดความรัก ความสามัคคี ความร่วมมือ การทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และสะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันของคนในชุมชน ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความธำรงรักษาประเพณีอันดีงามของชาวชุมชนชนบทของกก การสมรสชาวชุมชนชนบทของกก สะท้อนให้เห็นว่าพ่อแม่ตัดสินใจเรื่องการแต่งงานแทนหนุ่มสาวโดยคำนึงถึงฐานะ และชนชั้นทางสังคมของครอบครัวแต่ละฝ่าย เช่น ชนชั้นยังบันแต่งงานกับชนชั้นยังบัน และชนชั้นซังมินแต่งงานกับชนชั้นซังมิน

ความผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้สะท้อนถึงภาษาสุภาพและภาษาธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของชุมชนชนบทของกกว่า ชนชั้นยังบันไม่จำเป็นต้องใช้คำและประโยคที่สุภาพกับชนชั้นซังมิน ส่วนชนชั้นซังมิน ต้องใช้คำและประโยคที่สุภาพกับชนชั้นยังบัน ส่วนเรื่องเล่าพื้นบ้านและเพลงพื้นบ้านได้สะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนชนชั้นซังมินได้เป็นอย่างดี การสร้างบ้านสมัยโบราณ บ้านของชนชั้นยังบันหลังคาบ้านมุงด้วยกระเบื้อง แต่บ้านชนชั้นซังมินหลังคามุงด้วยฟางทับซ้อนหลายชั้นกันแดดฝนได้ดี ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้าน และมีมิตรภาพเกิดจากความแตกต่างระหว่างกลุ่มฐานันดรสองกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญมากกว่าพื้นฐานด้านเศรษฐกิจของบุคคลดังกล่าว

การแต่งกายและของใช้ในชีวิตประจำวันชาวชุมชนชนบทของกก ได้สะท้อนความแตกต่างระหว่างชนชั้นยังบันและชนชั้นซังมินได้เป็นอย่างดี ชนชั้นยังบันเสื้อผ้าที่สวมใส่มีการถักทอเป็นลวดลาย และผู้ชายชนชั้นยังบัน สวมหมวกทรงสูง มีสายรัดใต้คางสีดำโปร่ง สวมเสื้อคลุมทูลูมากี้ จะมีลักษณะเป็นเสื้อคลุมตัวยาว ในสมัยก่อนพวกชนชั้นยังบันจะต้องใส่ตลอดเวลาเมื่ออยู่นอกบ้าน และของใช้ในชีวิตประจำวันชนชั้นยังบันมีสีสันมาก ส่วนชนชั้นซังมินใส่เสื้อผ้าไม่มีสี หรือเสื้อผ้าทำจากฟางข้าว และไม่สวมหมวกทรงสูง

อาหารของชาวชุมชนชนบทของกก สะท้อนถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นยังบันกับชนชั้นซังมิน สำหรับชนชั้นยังบันจะรับประทานอาหาร 5-12 ชนิด ส่วนชนชั้นซังมินจะรับประทานอาหารประมาณ 3 ชนิดในแต่ละมื้อ อาหารนอกจากทำให้อิ่มท้องแล้วยังมีผลด้านการบำรุง อาหารกับการแพทย์มาจากแหล่งเดียวกัน พืชผักทุกชนิดล้วนมีสรรพคุณทางยาและการรักษาโรค การรักษาแพทย์แผนจีนมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ วิธีการรักษาแพทย์แผนจีนมี 3 วิธี คือ การฉะ การฝังเข็ม และการใช้ยาสมุนไพรจีน ส่วนการเล่นพื้นบ้านสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างชนชั้นสังคมในชุมชนชนบทของกกได้เป็นอย่างดี สตรีชนชั้นยังบันในสมัยโบราณ ส่วนใหญ่จะอยู่ในบ้านพอถึงประเพณีวันขึ้นปีใหม่หรือประเพณีต่างๆ สตรีชนชั้นยังบันมีโอกาสนอนลอดวีกี (ไม้กระดานหก) จึงทำให้มองเห็นความเป็นไปของโลกภายนอกกำแพงได้ และพาดุก (หมากล้อม) ก็เป็นการเล่นของพวกชนชั้นยังบัน นอกจากนี้ยังมีการละเล่นอย่างอื่นอีกเช่น ยูตโนรี (การละเล่นแบบไม้ 4 แท่ง) ยอนนัลรีกี (การเล่นว่าว) และคือเนตวีกี (ไล่ชิงช้า)

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวีถีชีวิตชนชั้นสังคมชุมชนชนบทของกก จังหวัดคยองชังบุกโด ประเทศเกาหลีใต้จะเป็นประโยชน์ต่อชาวไทย และชาวเกาหลีดังนี้

1. นำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาเรื่องวิถีชีวิต และชนชั้นทางสังคมเกาหลีใต้เป็นอย่างดี และนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในระดับ

มหาวิทยาลัยได้

2. ให้มีการวิจัยเฉพาะด้านเช่น ด้านวัฒนธรรม ด้านประเพณี ด้านความเชื่อ และด้านแนวคิดเกี่ยวกับคนเกาหลี เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางด้านภาษาเกาหลีกับวัฒนธรรมทางด้านภาษาไทย

บรรณานุกรม

- ดำรง ฐานดี. (2537). **มานุษยวิทยาเบื้องต้น เรื่องสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญมา พิพิธธนา. (2553). “สังคมในชนบทเกาหลี.” **วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์**, 29, 1: 75-89.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2530). **ประวัติศาสตร์เกาหลีสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bergel, E. E. (1962). **Social Stratification**. New York : McGraw-Hill.
- Brunner. (1928). **Rural Korea : A Preliminary Survey of Economic, Social and Religious Condition**. New York: International Missinary Council.
- Chang, Eun-yeong. (2015). **Interview**. 11 April.
- Choi, Jae-sok. (1966). **A Study of Korean Family**. Seoul : Minjungsogwan.
- Gallin, B.(1966). **Hsin Hsing, Taiwan : A Chinese Village in Change**. Berkeley: University of California Press.
- Han, Sang-bok. (1977). **Korean Fishermen**. Seoul : Seoul national University Press.
- Han, Woo-keun. (1970). **The History of Korea**. Honolulu : The University Press of Hawaii.
- Kim, Cha-suk. (2015). **Interview**. 10 April.
- Kim, Dong-sik. (2015). **Interview**. 12 April.
- Kim, Man- hee. (2002). **Korean Life**. Hyeonamsa.
- Kim, Sang-chan and others. (2001). **Native literature and original culture of Korea**. Seoul : Sumyeongsa.
- Kim, Sang-tae. (2015). **Interview**. 2 January.
- Kim, Seung-jik. (2015). **Interview**. 14 April.

- Kim, Tu-hon. (1949). **A Study of Korean Family System**. Seoul : Ulyu Munwha-sa.
- Kyung, Cho-chung. (1962). **New Korea**. New York : Mac Millan Co., Ltd.
- Lee, Bun-seon. (2015). **Interview**. 14 April.
- Lee, Gyeong-ju. (2015). **Interview**. 9 April.
- Lee, Man-gap.(1960). **The Social Structure of Korean Village**. Seoul : The Korean Research Center.
- Lee, Min-su. (2015). **Interview**. 9 April.
- Lee, Yun-seon. (2015). **Interview**. 11 April.
- Osgood, C. (1951). **The Koreans and Their Culture**. New York : Ronald Press.
- Yu, Yeong-mok. (2015). **Interview**. 12 April.